

ถั่วเหลืองฝักสด

กรมส่งเสริมการเกษตร

สารบัญ

	หน้า
ลักษณะทั่วไป	1
แหล่งผลิตที่สำคัญ	2
พันธุ์ส่งเสริม	2
การปลูก	3
การดูแลรักษา	4

เรียบเรียง

บุปผา มงคลศิลป์

กลุ่มส่งเสริมการผลิตพืชน้ำมันและพืชตระกูลถั่ว

ส่วนส่งเสริมการผลิตพืชไร่

สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร

จัดทำ

กลุ่มสื่อส่งเสริมการเกษตร

ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่

สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ถั่วเหลืองฝักสด

ลักษณะทั่วไป

ถั่วเหลืองฝักสด หรือ ถั่วแระญี่ปุ่น เป็นถั่วเหลืองที่เก็บเกี่ยวในระยะที่ฝักเต่ง และฝักยังมีสีเขียวอยู่ มีถิ่นกำเนิดในประเทศแถบเอเชียตะวันออก ได้แก่ จีน แมนจูเรีย ญี่ปุ่น และเกาหลี

ถั่วเหลืองฝักสด เป็นพืชที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในเขตอบอุ่น จึงชอบอากาศเย็นปานกลางจนถึงอบอุ่น อุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการปลูกถั่วเหลืองฝักสด ประมาณ 20 - 30 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเย็นหรือร้อนจัดเกินไปจะทำให้การเจริญเติบโตชะงักงัน แคระแกร็น พื้นที่ปลูกควรเลือกดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีการระบายน้ำดี มีความเป็นกรด - ด่าง ระหว่าง 6.0-6.5 ควรอยู่ใกล้แหล่งน้ำ เพื่อป้องกันการขาดน้ำเมื่อฝนทิ้งช่วง หรือในการเพาะปลูกในฤดูแล้ง

แหล่งผลิตที่สำคัญ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการปลูกกันมากทางภาคเหนือ เช่น กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ พะเยา ลำพูน แพร่ น่าน ลำปาง พิจิตร และพิษณุโลก ซึ่งเป็นแหล่งผลิตเพื่อส่งออก

ส่วนการปลูกเพื่อบริโภคภายในประเทศมีการปลูกมากใน จังหวัดนครสวรรค์ อุทัยธานี สระบุรี ลพบุรี สระแก้ว กาญจนบุรี และ เพชรบุรี

พันธุ์ส่งเสริม

พันธุ์บริโภคในประเทศ

พันธุ์เชียงใหม่ 1 ซึ่งมีลักษณะประจำพันธุ์ คือ ดอกสีม่วง ขนสีขาว มีอายุถึงวันออกดอก 30 - 40 วัน อายุการเก็บเกี่ยวฝักสด ประมาณ 70 - 78 วันหลังปลูก อายุการเก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์ประมาณ 86 - 100 วัน ไม่ต้านทานต่อโรคราน้ำค้าง ฝักสดมีสีเขียวเข้ม เปลือกฝักบาง ผลผลิตรวม (ต้น + ฝัก) เฉลี่ย 1,200 - 1,500 กิโลกรัมต่อไร่ สามารถปลูกได้ทุกภาคของประเทศ

พันธุ์สำหรับการส่งออก

- พันธุ์ เอ จี เอส 292 หรือ กำแพงแสน 292 มีลักษณะประจำพันธุ์ คือ ดอกสีม่วง ขนสีขาว อายุถึงวันออกดอกประมาณ 26 - 30 วัน อายุการเก็บเกี่ยวฝักสดประมาณ 62 - 65 วัน ฝักสดมีสีเขียวอ่อน เปลือกฝักหนา ผลผลิต (เฉพาะฝักที่ได้มาตรฐานการส่งออก) เฉลี่ย 800 กิโลกรัมต่อไร่ เป็นพันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับการปลูก

ในฤดูฝน แต่ไม่เหมาะสมที่จะปลูกในฤดูแล้ง เพราะเมื่อผักเริ่มแก่สีของผักจะเปลี่ยนเร็วมาก

- พันธุ์ # 75 (นัมเบอร์.75) มีลักษณะประจำพันธุ์ คือ ดอกสีขาว ขนสีขาว อายุถึงวันออกดอก 28 - 32 วัน อายุการเก็บเกี่ยว ผักสด 65 - 68 วัน ผักมีสีเขียวเข้มกว่าพันธุ์ เอ จี เอส 292 เปลือกผักหนา ผลผลิต (เฉพาะผักที่ได้มาตรฐานการส่งออก) เฉลี่ย 750 กิโลกรัมต่อไร่ เป็นพันธุ์ที่ตลาดต่างประเทศนิยมรับประทาน

การปลูก

ฤดูปลูก

1. ต้นฤดูฝน ปลายเดือนเมษายนถึงต้นเดือนมิถุนายน
2. ปลายฤดูฝน เดือนสิงหาคม
3. ฤดูแล้ง เดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนมกราคม

การเตรียมดิน

1. ไถตะเพื่อตากดินไว้ 5 - 7 วัน หลังจากนั้น หว่านปุ๋ยอินทรีย์ 1 ตันต่อไร่ หรือหว่านปุ๋ยคอก 300 กิโลกรัมต่อไร่ แล้วพรวนกลบ

2. ยกแปลงปลูกให้หลังแปลงกว้าง 80 - 120 เซนติเมตร จะปลูกได้แปลงละ 2 - 3 แถว เว้นแนวทางเดิน หรือร่องน้ำกว้าง 30 เซนติเมตร

วิธีการปลูก

1. ใช้เมล็ดพันธุ์ปลูกอัตรา 12 - 15 กิโลกรัมต่อไร่ ก่อนปลูกคลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยเชื้อไรโซเบียมอัตรา 1 ถู (200 กรัม) ต่อเมล็ดพันธุ์ 15 กิโลกรัม และสารป้องกันเชื้อรา (สารเมตาแลกซิล) อัตรา 7 กรัม

ต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม โดยเคล้าเมล็ดพันธุ์
ด้วยน้ำเชื่อม (น้ำตาลทราย 5 ช้อนแกง ละลาย
กับน้ำประมาณก่อนกระป๋องนม) ก่อนการคลุก
สารป้องกันเชื้อราและเชื้อไรโซเบียม เพื่อให้เชื้อ
ไรโซเบียมและสารป้องกันเชื้อรายึดติดกับเมล็ด
ได้ดีขึ้น จากนั้นผึ่งลมให้แห้งแล้วปลูกทันที

2. หยอดเมล็ดพันธุ์หลุมละ 3 - 4 เมล็ด ลึก 2 - 3
เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างแถว 40 เซนติเมตร
ระยะห่างระหว่างหลุม 20 - 25 เซนติเมตร
3. หลังจากการปลูกควรมีดินพ่นด้วยสารเคมีป้องกัน
กำจัดวัชพืชทันที หรือก่อนถั่วเหลืองผักสด และ
วัชพืชงอก โดยใช้สารอะลาคลอร์ หรือ
เมโทลาคลอร์ อัตรา 120 - 180 มิลลิลิตรต่อน้ำ
20 ลิตร ในขณะที่ดินพ่น ดินต้องมีความชื้นแล้ว
คลุมด้วยฟาง (ถ้ามี) เพื่อรักษาความชื้น

การดูแลรักษา

การใส่ปุ๋ย

ให้ปุ๋ยเคมี 2 ครั้ง

1. รอกันหลุมก่อนปลูกด้วยปุ๋ยเคมีสูตร
15 - 15 - 15 อัตรา 30 กิโลกรัมต่อไร่
2. หลังปลูกประมาณ 50 วัน ให้ปุ๋ยสูตร 46 - 0 - 0
(ปุ๋ยยูเรีย) อัตรา 25 กิโลกรัมต่อไร่ โดยโรยข้าง
แถวแล้วพรวนดินกลับ

การให้น้ำ

1. ให้น้ำในแปลงที่เตรียมดินไว้ 1 วัน ก่อนทำการปลูก โดยปล่อยน้ำเข้าไปตามร่องน้ำสูงประมาณก่อนแปลง ทิ้งไว้ประมาณครึ่งวัน แล้วระบายน้ำออก เพื่อให้ดินมีความชื้นเพียงพอต่อการงอกของเมล็ด แต่ดินต้องไม่แฉะเกิน และไม่ควรรีให้น้ำท่วมแปลงจะทำให้ดินแน่น
2. ให้น้ำครั้งต่อไปเมื่อถั่วอายุ 7 - 10 วัน หลังจากนั้นให้ดูจากความชื้นของดิน
3. ให้น้ำทุกครั้งหลังจากใส่ปุ๋ย

โรคและแมลง

1. โรคใบจุดหนูน เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ระบาดรุนแรงในช่วงอากาศค่อนข้างร้อน และมีฝนตก อากาศระยะแรกเป็นแผลจุดสีเขียวแกมเหลืองที่ใต้ใบ ต่อมาขยายโตขึ้นเป็นสีน้ำตาล และมีวงแหวนสีเหลืองล้อมรอยแผล ใบถั่วเหลืองจะแสดงอาการใบร่วงหลังจากได้รับเชื้อเพียง 7 วัน
การป้องกัน โดยฉีดพ่นสารคอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่น 2 - 3 ครั้งทุก ๆ 7 วัน ครั้งแรกในระยะฝักอ่อน (ข้อควรระวังไม่ควรพ่นสารเคมีนี้ในขณะที่แสงแดดจัด เพราะจะทำให้ใบไหม้)

2. โรคนแอนแทรกโนส เกิดจากเชื้อรา ซึ่งพบในช่วง
ถ้าเริ่มติดฝักอ่อน จะพบเป็นจุดสีดำเล็ก ๆ
กระจายอยู่ตามใบและฝัก
การป้องกัน โดยฉีดพ่นสารเบนโนมิล อัตรา
20 - 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นในระยะดอก
บานและระยะฝักอ่อน
3. โรคราน้ำค้าง เกิดจากเชื้อรา ระยะแรกจะเห็น
จุดสีเหลืองแกมเขียว ทางด้านบนของใบ เมื่อ
พลิกใต้ใบจะพบเส้นใยของเชื้อราเป็นสีเทา หรือ
สีเทาอมม่วง
การป้องกัน โดยคลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสาร
เมตาแลกซิล อัตรา 7 กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ 1
กิโลกรัม ถ้าระบาดไม่รุนแรงควรหลีกเลี่ยง
การใช้สารเคมี
4. โรคเน่าคอดิน/รากเน่า เกิดจากเชื้อรา อาการที่
เห็นชัด คือ เมล็ดไม่งอก เมล็ดเน่า หรืองอก
แต่ถูกเชื้อโรคเข้าทำลายทำให้ต้นอ่อนหักล้มตาย
มักเกิดเป็นหย่อม ๆ ในบริเวณดินที่มีการ ระบาย
น้ำไม่ดี มีน้ำขัง
การป้องกัน โดยคลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสาร
เมตาแลกซิล

5. หนอนแมลงวันเจาะลำต้น เป็นแมลงวันขนาดเล็กจะวางไข่ในเนื้อเยื่อใต้ใบอ่อน ตัวหนอนจะเจาะไชซอนเข้าอยู่ภายในลำต้นและใต้ผิวเปลือกบริเวณโคนต้น ทำให้ต้นถั่วแคระแกร็น ข้อย้ำน ผิดปกติ

การป้องกัน โดยพ่นสารไตรอะโซฟอส อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรืออิมิดาโคลพริด อัตรา 2 กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูก

6. แมลงหริ่งขาวยาสูบ จะดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบถั่ว ทำให้ลำต้นแคระแกร็น ที่สำคัญคือเป็นพาหะนำโรคใบยอดย่น ผักผิดปกติ

การป้องกัน โดยใช้สารอิมิดาโคลพริด อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือไตรอะโซฟอส อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อมีใบประกอบชุดที่ 2 - 3 ระยะเวลาหลังออกดอก ถึงติดฝักอ่อน

7. หนอนเจาะฝักถั่ว จะกัดกินดอกและเจาะฝักกัดกินเมล็ดอ่อน

การป้องกัน โดยพ่นสารไตรอะโซฟอส อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือแลมด้าไซฮาโลทริน อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ

20 ลิตร ฟ่น 1 - 2 ครั้ง ห่างกัน 7 - 10 วัน
ในระยะถั่วติดฝักอ่อน

8. มวนเขียวถั่ว มวนเขียวข้าว มวนถั่วเหลือง
ตัวอ่อน และตัวเต็มวัย ดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบ
และฝักอ่อน ทำให้ฝักลีบ
การป้องกัน โดยใช้สารไตรอะโซฟอส อัตรา
50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ฟ่นในระยะถั่วติด
ฝักอ่อน และสารสกัดจากเมล็ดสะเดาเข้มข้นฉีด
พ่น
อนึ่ง การใช้สารเคมีต่าง ๆ ควรใช้ก่อนการเก็บ
เกี่ยวถั่วเหลืองฝักสด 15 - 20 วัน เพื่อป้องกัน
ผลตกค้างของสารเคมี

การเก็บเกี่ยว

ควรเก็บเกี่ยวในช่วงที่ฝักเต่งประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์
ของต้น ขณะที่ฝักยังมีสีเขียวสด ช่วงระยะเวลา
เก็บเกี่ยวที่เหมาะสมควรเป็นช่วงเช้าอากาศยังไม่
ร้อนจัด โดยเกี่ยวทั้งต้น แล้วนำไปตัดใบและก้าน
ออกในที่ร่มให้เหลือเฉพาะต้นและฝัก แล้วมัดเป็น
มัด ๆ ละ 5 กิโลกรัม เพื่อส่งตลาดต่อไป